

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

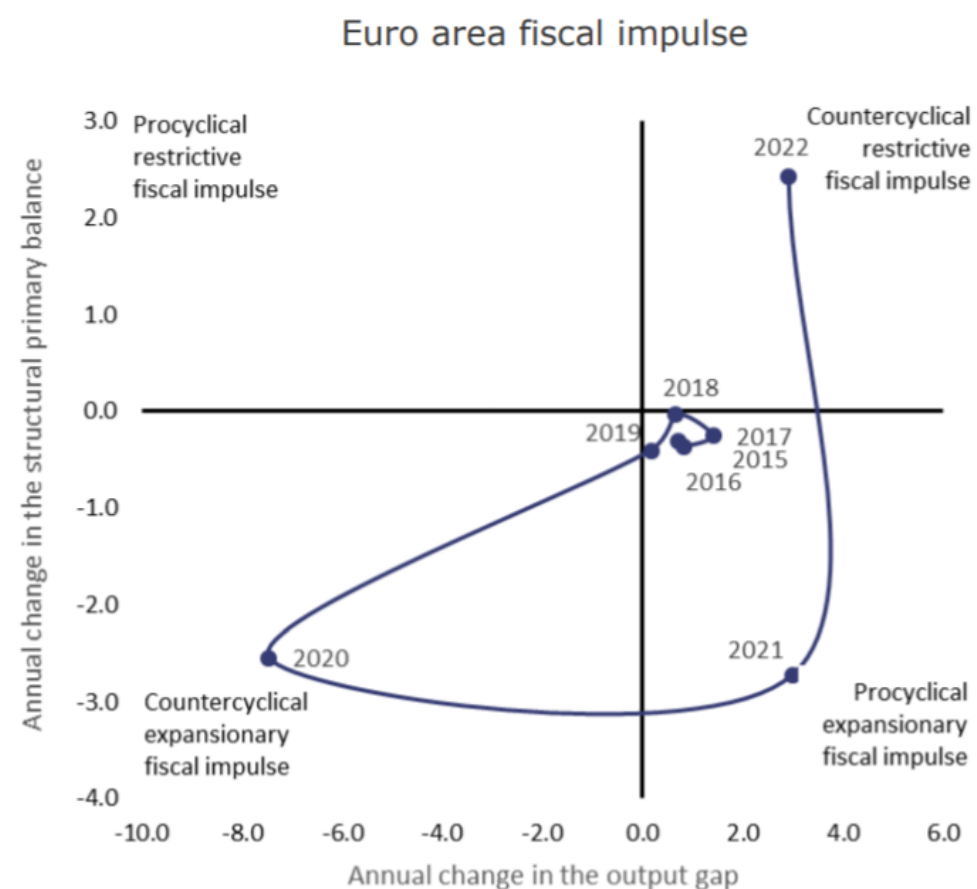
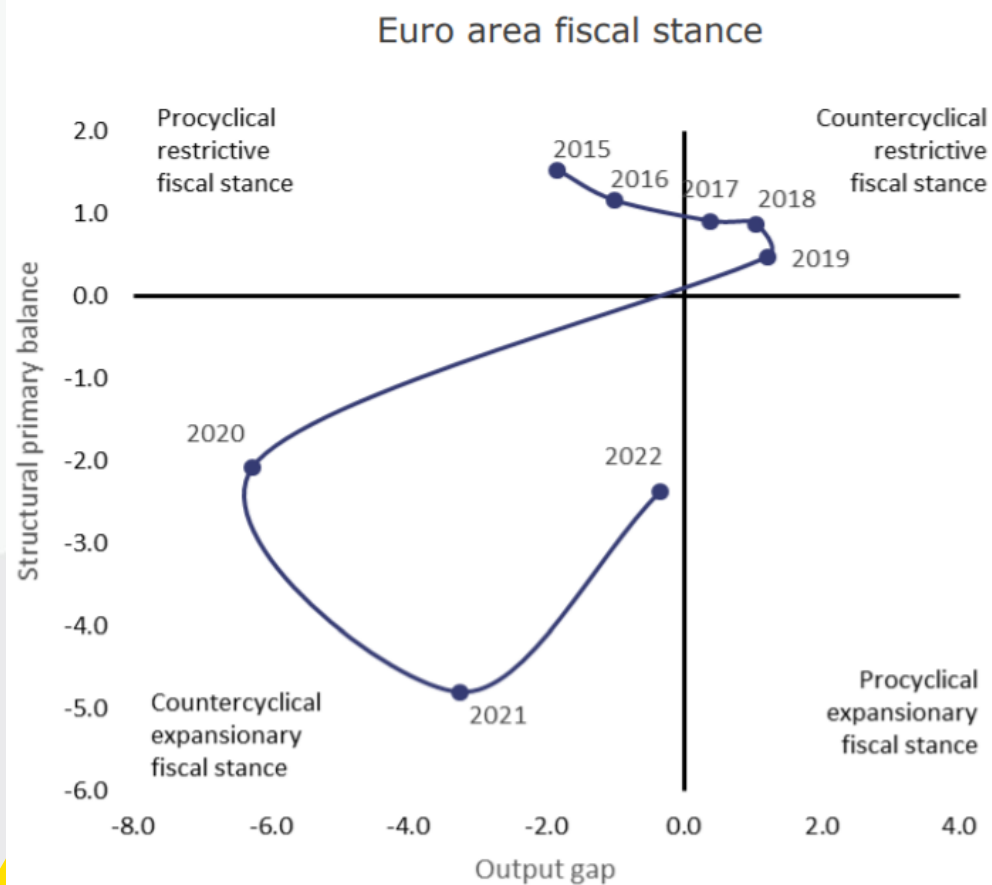
VTV:n Fipo-valvonnan EU- sääntöseminaari 6.10.

Anni Marttinen, ekonomisti SAK

Sisältö

- Mikä on finanssipoliittinen viritys nyt?
- EU:n finanssipoliittiset säännöt sopivat 1990-luvulle
- Miksi sääntöjä tulee uudistaa?
- Miten sääntöjä tulee uudistaa?

2021: Vastasyklinen rajoittava finanssipoliittinen impulssi säilyttäen silti yleinen kannustava finanssipolitiikan viritys euroalueella

EU:n finanssipoliittiset säännöt sopivat ehkä 1990-luvulle, jos sinnekään

- Kun EU: n kehys rakennettiin, sen tarkoituksena oli estää jäsenvaltioiden kurinalaisuutta ja estää sen leviäminen euroalueelle.
- Se heijasti 1990 -luvulla vallitsevaa kurinalaista talouspolitiikkaa finanssipoliitiikan roolista.
 - Korosti finanssipoliitiikan automaattista säätöä tulojen, kulutuksen ja liiketoiminnan vakauttamiseksi suhdannekierron aikana.
- Kaikki finanssipoliitiikka, joka ylittää automaattiset vakauttajat, aiheutti inflaation.
 - Poliitikkoja, joilla on kannustin ylimääräiseen kulutukseen, pitäisi rajoittaa institutionaalisesti
- Maailmanlaajuisen finanssikriisin ja nyt maailmanlaajuisen pandemian jälkeen talouden tilanne on kuitenkin hyvin erilainen.
- Jo ennen Covid-19-kriisiä EU: n talous- ja rahoitusasioiden neuvoston talous- ja rahoituskomitean työryhmä oli alkanut tarkistaa blokin finanssipoliittisia sääntöjä

Miksi sääntöjä tulee uudistaa?

- EFB:n (European Fiscal Board) analyysi on osoittanut, että säännöillä säilytetään suhdannekehityspolitiikka, joka vahvistaa talouden heilahteluja, vaikka sen pitäisi toimia vastasyklisenä puskurina.
- Fiposäännöt eivät ole ainoastaan olleet taloudellisesti haitallisia, vaan niiden monimutkaisuus ja mielivaltaisuus ovat vaikeuttaneet niiden tavoitteiden ymmärtämistä, mikä ei sovi hyvin nykypäivän poliittisiin tavoitteisiin, kuten ilmastonmuutoksen torjuntaan.
- Euroopan väestön ikääntyminen ja siitä johtuva tarve lisätä sosiaalisia ja terveydenhuoltopalveluja ei helpota kulujen leikkaamista tai julkisten tulojen lisäämistä ilman fiposääntöjen uudistamista.

Palaaminen vanhoihin finanssipoliittisiin sääntöihin ja 60 prosentin velkatasoihin on epärealistista.

- Näiden tasojen saavuttaminen ei ainoastaan vaatisi epäinhimillisiä säästötoimenpiteitä, vaan se, että jäsenvaltiot jatkavat sääntöjen noudattamatta jättämistä, heikentäisi edelleen koko EU: n uskottavuutta.
- On erittäin tärkeää tarkistaa säännöt, jotta voidaan taata riittävät finanssipoliittiset valmiudet hyvinvointiin, ja myös säilyttää EU: n legitiimiys ja uskottavuus, joiden puuttuminen voi johtaa vaaralliseen lisääntymiseen EU: n skeptisyydessä ja populismissa

Ehdotan seuraavia uudistuksia EU: n finanssipolitiikan tehokkaamman ja sopivamman tulevaisuuden puolesta, joita sekä tiedemaailma että Euroopan finanssipoliittinen neuvosto (EFB) tukevat laajalti:

- Maakohtainen keskipitkän aikavälin velkataso tai ei sääntöä
- Ensisijaisten kulujen nettokasvu
- Vaihtotase
- Yleinen pakolauseke
- Mahdollinen keskushallinto (CFC)

Nykyinen 60 prosentin velkataso on mielivaltainen akateemisen tai teknisen analyysin kannalta.

- Velkasääntöä oli vaikea noudattaa jo ennen Covid-19: ää ja tulee olemaan sitäkin myöhemmin.
- Velkasääntö on tarpeeton, jos puitteet sallivat joustavat menot ja julkiset investoinnit säilyttäen keskipitkän ja pitkän aikavälin tasapainon ensisijaisissa nettomenoissa.
- Julkisella sektorilla pitäisi olla mahdollisuus elvyttää ja ylläpitää investointeja myös taantumissa. Tämä noudattaa niin sanottua kultaista sääntöä, jonka mukaan investoinnit tulee rahoittaa velasta ja juoksevista menoista, joiden tulot ovat suhdannevaihtelujen yläpuolella

Kolmen prosentin alijäämä sääntö on yhtä mielivaltaisen kuin velkasääntö, ja se estää julkisia investointeja, uudistuksia ja kaikkea laajentavaa finanssipolitiikkaa.

- Operatiivinen tavoite ensisijaisille nettomenoille keskipitkällä aikavälillä ei estä julkisia investointeja.
- Kaikki investoinnit ilmastonmuutokseen voitaisiin laskea pois toimintasäännöstä.
- Rakenteellista alijäämää koskeva sääntö sallii de facto, mutta ei de jure, maakohtaiset eriytetyt menonopeudet. Lisäksi analyysiprosessi on epäselvä, mikä edelleen heikentää luottamusta ja avoimuutta

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Kiitos!

Anni Marttinen

0407658584

Anni.marttinen@sak.fi